

Bruxelles, den 20. november 2025
(OR. en)

15742/25

EJUSTICE 64
JURINFO 14
JUSTCIV 194
COPEN 362
JAI 1747

FØLGESKRIVELSE

fra: Martine DEPREZ, direktør, på vegne af generalsekretæren for Europa-Kommissionen

modtaget: 20. november 2025

til: Thérèse BLANCHET, generalsekretær for Rådet for Den Europæiske Union

Komm. dok. nr.: COM(2025) 802 final

Vedr.: MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET
DigitalJustice@2030

Hermed følger til delegationerne dokument COM(2025) 802 final.

Bilag: COM(2025) 802 final

EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 20.11.2025
COM(2025) 802 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

DigitalJustice@2030

DigitalJustice@2030

EU's konkurrenceevne vil i stigende grad afhænge af digitaliseringen af alle sektorer, hvilket vil fremme investeringer¹. Digitalisering og udbredelse af kunstig intelligens (AI) vil være afgørende for de offentlige myndigheders evne til at levere offentlige tjenester af høj kvalitet, navnlig også på retsområdet. Europas digitale årti er i gang med ambitionen om, at EU senest i 2030 skal have alle centrale offentlige tjenester tilgængelige online. Det endelige mål vil være at øge effektiviteten af de offentlige tjenester ved at gøre dem digitale som standard og stimulere produktiviteten².

Virksomheder er mere tilbøjelige til at investere i lande, hvor retssystemerne er effektive, hvor adgangen til domstolsprøvelse er garanteret, kvaliteten af retsvæsenet er høj, og gennemsigtigheden er sikret. Et effektivt retsvæsen betyder også, at sagsomkostningerne er lavere for enkeltpersoner og virksomheder. Disse ressourcer kan i stedet bruges til investeringer og andre mere produktive formål. Dette er endnu tydeligere i grænseoverskridende sager, hvor digitale værktøjer i betydelig grad kan nedbringe de administrative byrder, minimere forsinkelser og nedbryde sprogbarrierer med AI-baserede applikationer såsom tale-til-tekst-konvertering og transskription samt maskinoversættelse, hvilket fører til omkostningsbesparelser.

Digitaliserede retssystemer forventes også at være mere modstandsdygtige i krisetider. Dette blev illustreret af covid-19-pandemien. Retsvæsenets kvalitet kan også øges, da retsvæsenets aktører kan fokusere mere på deres kerneopgave med at sikre adgang til domstolene. Digitaliseringen af retssystemerne har potentiale til at give hurtigere og enklere adgang til domstolene og bringe dem tættere på borgerne³. Digitale værktøjer kan f.eks. give hurtig adgang til domstolene via videokonference, uanset afstanden til en retssal. Onlineadgang til sagsakter øger også gennemsigtigheden, da enkeltpersoner, virksomheder og retlige repræsentanter lettere kan følge retssagerne⁴.

Vedtagelsen af digitaliseringsforordningen⁵ i 2023 markerede en milepæl i denne henseende. I 24 grænseoverskridende civil-, handels- og strafferetlige procedurer pålægger forordningen anvendelse af digital kommunikation. Digitaliseringsforordningen udgør også en EU-retlig ramme for anvendelsen af videokonferencer til at gennemføre fjernafhøringer i civilretlige og visse strafferetlige sager.

Kommissionen skal vedtage en række gennemførelsesretsakter mellem 2026 og 2029 for at hjælpe medlemsstaterne med at tilpasse deres nationale IT-systemer og sikre interoperabilitet som krævet i digitaliseringsforordningen. Et europæisk elektronisk adgangspunkt vil være operationelt fra 2028, hvor brugerne kan indgive visse krav og anmode om attester⁶. Et decentraliseret IT-system bør være operationelt for alle procedurer inden for forordningens

¹ [Draghirapporten](#) "The future of European competitiveness – Part B: In-depth analysis and recommendations", s. 67.

² [COM\(2021\) 118 final](#) – Det digitale kompas 2030: Europas kurs i det digitale årti, s. 10.

³ Rådets strategi for e-justice 2024-2028 ([C/2025/437](#)), 4. afsnit.

⁴ Understøttet af konklusionerne i rapporten "[Digitalising justice: a fundamental rights-based approach](#)" af Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder.

⁵ [Forordning \(EU\) 2023/2844](#) om digitalisering af retligt samarbejde og adgang til domstolsprøvelse i grænseoverskridende civil-, handels- og strafferetlige sager og om ændring af visse retsakter inden for retligt samarbejde.

⁶ Såsom attester for ægteskab og registrerede partnerskaber eller attester for beskyttelsesforanstaltninger i civilretlige spørgsmål.

anvendelsesområde senest i begyndelsen af 2031. En koordineret og vedvarende indsats fra Kommissionen og medlemsstaterne er nødvendig for en rettidig gennemførelse af digitaliseringsforordningen samt de andre decentrale IT-systemer, der for nylig er oprettet i henhold til fem andre retsakter vedrørende retsvæsenet⁷.

Digitalisering kan også bidrage til bekæmpelse af kriminalitet i EU. Anklagemyndigheder på EU-plan og nationalt plan kan anvende digitale værktøjer til at fremskynde kommunikationen betydeligt og samarbejde mere effektivt i bekæmpelsen af grænseoverskridende kriminalitet. EU's agenturer og organer på området retlige og indre anliggender⁸ med ansvar for efterforskning og retsforfølgning af forbrydelser eller for at støtte nationale anklagemyndigheder kan ligeledes drage fordel af digitalisering ved at anvende værktøjer til hurtigere udveksling af oplysninger og værktøjer til støtte for nationale kompetente myndigheder.

Samtidig med at fordelene ved digitaliseringens øgede effektivisering udnyttes, skal potentielle risici også imødegås. Anvendelsen af digitale værktøjer på det retlige område skal fuldt ud respektere retsstatsprincippet og de grundlæggende rettigheder, som er nedfældet i EU's charter om grundlæggende rettigheder og relevant afledt EU-ret⁹. Desuden fastsætter forordningen om kunstig intelligens¹⁰, at kun AI-systemer, der ikke skader de grundlæggende rettigheder, må anvendes. I betragtning af betydningen af at sikre, at alle personer¹¹ med bopæl i EU har effektiv adgang til domstolene på lige fod, bør ikke-digitale kanaler for adgang til domstolene samtidig forblive tilgængelige.

Mere digitaliserede retssystemer kan også være sårbare over for brud på persondatasikkerheden og cyberangreb. Selv om papirbaserede systemer har andre sårbarheder såsom begrænset deling og vanskeligheder med at opdatere, skal der lægges særlig vægt på databeskyttelse og datasikkerhed. Den generelle forordning om databeskyttelse (GDPR)¹² og retshåndhævelsesdirektivet¹³ er hjørnestenene i EU-lovgivningen, der har til formål at beskytte mennesker mod disse risici gennem risikostyringsforanstaltninger og indberetning af hændelser. EU's forordning om cybersikkerhed¹⁴ øger også det generelle

⁷ [Forordning \(EU\) 2020/1784](#) om forkyndelse i medlemsstaterne af retslige og udenretslige dokumenter i civil- og handelseretlige sager (forkyndelse af dokumenter) (omarbejdning), [forordning \(EU\) 2020/1783](#) om samarbejde mellem medlemsstaternes retter om bevisoptagelse på det civil- og handelsretlige område (bevisoptagelse) (omarbejdning), [forordning \(EU\) 2023/1543](#) om europæiske editionskendelser og europæiske sikringskendelser om elektronisk bevismateriale i straffesager og om fuldbyrdelse af frihedsstraffe idømt som led i en straffesag, [forordning \(EU\) 2024/3011](#) om overførsel af retsforfølgning i straffesager og [forordning \(EU\) 2023/2131](#) for så vidt angår digitale kommunikationskanaler i terrorsager.

⁸ Europol, Den Europæiske Unions Agentur for Strafferetligt Samarbejde (Eurojust) og Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO).

⁹ Som f.eks. [direktiv 2012/13/EU](#) om ret til information under straffesager.

¹⁰ [Forordning \(EU\) 2024/1689](#) om harmoniserede regler for kunstig intelligens (forordningen om kunstig intelligens).

¹¹ Dette omfatter personer med begrænsede digitale færdigheder, personer med handicap, der gør det vanskeligt at navigere i digitale værktøjer og miljøer uden hjælp, samt personer, der f.eks. på grund af økonomiske afsavn ikke har adgang til passende digital infrastruktur.

¹² [Forordning \(EU\) 2016/679](#) om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (generel forordning om databeskyttelse).

¹³ [Direktiv \(EU\) 2016/680](#) om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med kompetente myndigheders behandling af personoplysninger med henblik på at forebygge, efterforske, afsløre eller retsforfølge strafbare handlinger eller fuldbyrde strafferetlige sanktioner og om fri udveksling af sådanne oplysninger.

¹⁴ [Forordning \(EU\) 2019/881](#) om ENISA (Den Europæiske Unions Agentur for Cybersikkerhed) og om cybersikkerhedscertificering af informations- og kommunikationsteknologi (forordningen om cybersikkerhed).

cybersikkerhedsniveau for informations- og kommunikationsteknologiprodukter i EU, herunder for produkter, der anvendes i retsvæsenet.

Finansieringen af de nationale retssystemers digitale omstilling kan indebære en betydelig indledende investering, men de dermed forbundne omkostninger vil blive afskrevet over tid, da øget effektivitet vil føre til besparelser. Selv om EU-midler ikke kan dække alle startomkostninger, kan de yde målrettet støtte til skræddersyede investeringer under den nuværende flerårige finansielle ramme (FFR) og til investeringer og reformer i henhold til planer for nationalt og regionalt partnerskab, når den næste FFR træder i kraft¹⁵. Derudover kan de også skabe en løftestangseffekt på de nationale budgetter¹⁶.

Styrkelsen af de digitale færdigheder hos retsvæsenets aktører vil være afgørende for at drage fordel af digitalisering og udnytte avancerede teknologier som en drivkraft for EU's konkurrenceevne¹⁷. Derfor er DigitalJustice@2030 blevet vedtaget sammen med den nye europæiske strategi for uddannelse af retsvæsenets aktører¹⁸ (2025-2030), som fokuserer på digitalisering og skaber det nødvendige støttende miljø for at gøre det til virkelighed.

Konkurrenceevne er det centrale element i denne Kommissions mandatperiode¹⁹. EU skal gå meget hurtigere og længere for at sikre konkurrenceevne, velstand og retfærdighed²⁰. Denne holdning støttes af Rådet, som opfordrer til beslutsom handling for at styrke konkurrenceevnen²¹. DigitalJustice@2030 bygger på disse politiske mål og omsætter de prioriteter, som Rådet har fastsat i den europæiske strategi for e-justice 2024-2028²², og Rådets konklusioner om anvendelse af kunstig intelligens på det retlige område²³ til konkrete handlinger.

DigitalJustice@2030 bygger på drøftelserne med medlemsstaterne og centrale interessenter i foraene på højt plan om retfærdighed for vækst og om fremtiden for EU's strafferet og fremhæver initiativer vedrørende digitalisering, som nød bred opbakning²⁴ og har til formål at øge anvendelsen af digitale teknologier, herunder kunstig intelligens, i retssystemerne inden 2030.

¹⁵ [COM\(2025\) 570](#) – Meddelelse fra Kommissionen om et dynamisk EU-budget for fremtidens prioriteter – Flerårig finansiell ramme 2028-2034, s. 3, og [COM\(2025\) 565](#) – Forslag til forordning om oprettelse af Den Europæiske Fond for Økonomisk, Social og Territorial Samhørighed, Landbrug, Landdistrikter, Fiskeri, det Maritime Område, Velstand og Sikkerhed for perioden 2028-2034, betragtning 20 og artikel 3, stk. 1, litra e), nr. ii).

¹⁶ [COM\(2025\) 570 final – SWD\(2025\) 570 final/2](#) – arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, der ledsager meddelelsen om et dynamisk EU-budget for fremtidens prioriteter – Flerårig finansiell ramme 2028-2034, s. 39.

¹⁷ Draghirapporten "The future of European competitiveness – In-depth analysis and recommendations", s. 67.

¹⁸ COM(2025) 801 – Strategi for uddannelse af retsvæsenets aktører i EU 2025-2030 – Skabelse et gunstigt miljø for DigitalJustice@2030.

¹⁹ [COM\(2025\) 30 final](#) – Et konkurrenceevnekompass for EU, s. 2.

²⁰ "Europas valg" – Politiske retningslinjer for den næste Europa-Kommission 2024-2029, s. 6.

²¹ [Rådet for Den Europæiske Union \(838/24\)](#), Budapesterklæringen om den nye aftale om europæisk konkurrenceevne, s. 1.

²² Rådets strategi for e-justice 2024-2028 ([C/2025/437](#)).

²³ Rådets konklusioner fra december 2024 om anvendelse af kunstig intelligens på det retlige område ([16593/24](#)), punkt 25.

²⁴ Disse [to fora på højt plan](#) samlede medlemsstaterne, Europa-Parlamentet, repræsentanter for den akademiske verden, fagfolk og civilsamfundet på fire plenarmøder mellem marts og november 2025.

1. Kortlægning af fremskridt med national digitalisering af retsvæsenet og udveksling af bedste praksis

EU's resultattavle for retlige anliggender 2025²⁵ viser, at medlemsstaterne gør ujævne fremskridt med digitaliseringen af deres nationale retssystemer. Årsagerne til disse forskelle varierer fra medlemsstat til medlemsstat, men omfatter tilgængelighed af menneskelige og finansielle ressourcer samt forskellige politiske prioriteter.

Selv om EU's resultattavle for retlige anliggender indeholder visse data om digitaliseringsgraden af medlemsstaternes nationale retssystemer, findes der ingen oversigt over nationale initiativer eller værktøjer. Medlemsstaterne har brug for de samme eller lignende IT-værktøjer og datastandarder for at digitalisere praksisser, der er fælles for alle nationale retssystemer. Medlemsstater, der er interesseret i at anvende løsninger, der er effektive i andre medlemsstater, kan have vanskeligheder med at få adgang til oplysningerne.

For at løse dette problem begyndte Kommissionen sammen med Rådet at kortlægge relevante nationale initiativer og værktøjer. Dataene giver et første overblik over digitaliseringen af retssystemerne i EU. På dette grundlag vil der blive udviklet en mere permanent mekanisme, "et levende register", til indsamling af oplysninger og udveksling af bedste praksis. E-justiceportalen vil blive vært for registret²⁶. Brug af portalens struktur og opsætning vil gøre det muligt for medlemsstaterne nemt at foretage opdateringer, når det er nødvendigt, og fortroligheden med portalen skal bidrage til at minimere de administrative byrder.

Målet er, at medlemsstaterne finder gode løsninger, der allerede er i brug, og som kan føre til en bredere gennemførelse og fremme interoperabilitet på tværs af grænserne. Kommissionen vil i samarbejde med Rådet organisere udveksling af bedste praksis mellem medlemsstaterne. Der er mange eksempler på god digital praksis i EU, som forbedrer kvaliteten af retsvæsenet og giver bedre adgang og større gennemsigtighed for dem, der er omfattet af og arbejder inden for retssystemerne. I Estland er alle offentlige tjenester f.eks. tilgængelige online. Deres retssystem har mange digitale værktøjer, men kernen i systemet er e-filen. Denne e-fil leverer data til domstolenes informationssystemer og er interoperabel med retshåndhævelsesinformationssystemer. Al kommunikation mellem parterne i civile sager kan behandles elektronisk, herunder oprettelse og afsendelse af stævninger, referater af retsmøder og afgørelser – og alle parter kan følge sagen elektronisk. Estland har anslået, at brugen af disse digitale værktøjer har reduceret den gennemsnitlige varighed af civile retssager fra 156 dage til 99 dage²⁷.

De indsamlede data vil også danne grundlag for den foreslåede IT-værktøjskasse (se foranstaltning 3) og bidrage til fastsættelsen af investerings- og reformmilepæle og -mål for mulige finansieringsforanstaltninger under den foreslåede næste FFR²⁸.

Foranstaltning 1: Kommissionen vil inden udgangen af 2026 oprette et levende register over digitale værktøjer, især kunstig intelligens, der anvendes i retsvæsenet i hele EU, og som vil være tilgængeligt på den europæiske e-justiceportal.

Foranstaltning 2: Kommissionen vil fremme udvekslingen af bedste praksis mellem medlemsstaterne om digitale værktøjer, især kunstig intelligens, der anvendes i retsvæsenet.

²⁵ EU's resultattavle for retlige anliggender 2025, [COM\(2025\) 375 final](#), afsnit 2.2.3. Digitalisering.

²⁶ [e-Justice: Estonian digital court-making](#).

²⁷ [Factsheet e-Estonia: e-Justice](#).

²⁸ [COM\(2025\) 565 final](#) – Forslag til forordning om oprettelse af Den Europæiske Fond for Økonomisk, Social og Territorial Samhørighed, Landbrug, Landdistrikter, Fiskeri, det Maritime Område, Velstand og Sikkerhed for perioden 2028-2034.

2. IT-værktøjskasse til retlige anliggender

Arbejdet med at kortlægge de digitale værktøjer, der i øjeblikket er tilgængelige i medlemsstaterne, har vist, at medlemsstaterne har identiske eller lignende behov og ønsker at udvikle lignende løsninger. Flere medlemsstater har allerede taget AI-værktøjer i brug med gode resultater, og disse løsninger kan være til gavn for andre. F.eks. anvendes avancerede AI-talegenkendelsesværktøjer til at omsætte tale til tekst og transskribere høringer i flere medlemsstater, hvilket fører til betydelige tidsbesparelser. Andre medlemsstater anvender automatiseret anmærkning og indholdsbeskrivelse af domme og andre retsafgørelser, mens nogle medlemsstater er begyndt at bruge store sprogmodeller til at analysere domme og udarbejde juridiske dokumenter. For de fleste medlemsstater er brugen af AI-værktøjer imidlertid kun planlagt. Rådet opfordrede derfor Kommissionen til at støtte medlemsstaterne i at indsamle og udveksle oplysninger om brugen af AI-værktøjer i de nationale retssystemer med henblik på at oprette og drive en fælles "AI-værktøjskasse for det retlige område"²⁹.

Selv om fuldstændig EU-dækkende harmonisering af digitale retlige løsninger i de nationale systemer kan hæmme sund innovation, er den nuværende grad af fragmentering og manglende standardisering en svaghed med hensyn til omkostninger og effektivitet. Det er f.eks. ikke nødvendigt eller effektivt, at medlemsstaterne implementerer 27 forskellige softwaresystemer til at foretage juridisk forskning i domstolene.

Formålet med værktøjskassen er at opnå omkostningsbesparelser og mindske barriererne for gennemførelse ved at give medlemsstaterne et sæt IT-værktøjer. Værktøjskassen er en naturlig forlængelse af kortlægningen, idet formålet ikke alene er at dele IT-løsninger, men også at hjælpe medlemsstaterne med at digitalisere deres retssystemer i praksis. Ved at anvende værktøjer, der allerede er udviklet og afprøvet af andre lande, kan medlemsstaterne undgå at starte fra bunden med at skabe et nyt værktøj, hvilket sparer både tid og penge. Gennemførelsen af vellykkede værktøjer i flere medlemsstater kan bidrage til at genbruge fælles standarder og fremme interoperabilitet.

Kommissionen vil oprette denne værktøjskasse for at hjælpe medlemsstaterne med at fremskynde deres digitalisering og opnå omkostningsbesparelser. Værktøjskassen vil omfatte AI-værktøjer samt andre relevante IT-værktøjer til brug i retssystemerne. Den vil være at finde på portalen for et interoperabelt Europa³⁰, der er oprettet ved forordningen om et interoperabelt Europa³¹ for at lette udvekslingen af værktøjer, datastandarder og vejledning. Det vil være op til hver enkelt medlemsstat at beslutte, hvilke værktøjer de ønsker at dele, og i hvilket omfang.

Foranstaltning 3: Kommissionen vil oprette IT-værktøjskassen inden udgangen af 2026 og fremme dens anvendelse.

3. Kunstig intelligens i retssystemer

En effektiv anvendelse af kunstig intelligens i retssystemerne er en del af målet om at sætte EU i spidsen for AI-revolutionen som fastsat i handlingsplanen for AI-kontinentet³². Anvend AI-strategien³³ fokuserer på at udnytte kunstig intelligens' forandringspotentiale, fremskynde

²⁹ Rådets konklusioner fra december 2024 om anvendelse af kunstig intelligens på det retlige område (16593/24), punkt 25.

³⁰ [Portalen for et interoperabelt Europa](#).

³¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/903 om foranstaltninger til sikring af et højt niveau af interoperabilitet i den offentlige sektor i hele Unionen (forordningen om et interoperabelt Europa).

³² [COM\(2025\) 165 final](#) – Handlingsplan for AI-kontinentet, s. 1.

³³ COM(2025) 723 final – "Apply AI Strategy, s. 1 og s. 12.

udbredelsen af kunstig intelligens på tværs af alle sektorer for at forbedre konkurrenceevnen og den økonomiske vækst samt reducere den administrative byrde. Med henblik på at fremme og fremskynde anvendelsen af kunstig intelligens i retssystemet bygger Anvend AI-strategien på konkrete foranstaltninger i denne DigitalJustice@2030-strategi.

Kunstig intelligens har et enormt potentiale på retsområdet og kan føre til betydelige effektivitetsgevinster. F.eks. hjælper AI-assistenten OLGA i Tyskland dommere med at behandle appeller i massesager³⁴ efter Dieselgate-sagen³⁵. OLGA gennemgår domme i første instans og udtrækker parametre som køretøjs- og motortype, udstødningsstandard og årsager til tilbagekaldelse. På grundlag af disse parametre grupperer værktøjet automatisk lignende sager og udfylder individuelle skabeloner, der er udarbejdet af dommerne. Brugen af OLGA har muliggjort intelligent planlægning af sager med f.eks. de samme sagsøgerrepræsentanter, hvilket har gjort det muligt for retten at afholde meget effektive mødedage³⁶. Dette værktøj har også lettet dommerne for meget ensidigt gentagne opgaver, så de i stedet kan koncentrere sig om deres kerneopgaver. Men vigtigst af alt griber systemet ikke ind i beslutningstagningen, da dommerne altid træffer afgørelse i hver enkelt sag efter at have kontrolleret de faktiske omstændigheder. Justits- og Migrationsministeriet i Baden-Württemberg har rapporteret³⁷, at brugen af OLGA har gjort håndteringen af sager lettere og væsentligt reduceret den tid, det tager at behandle dem. Faktisk ville det uden OLGA tage mange år at behandle sagerne med den nuværende bemanding. Som den dommer, der er ansvarlig for OLGA-projektet ved Oberlandesgericht Stuttgart (den regionale appeldomstol i Stuttgart), konkluderede: "*Den manuelle behandling af massesager hører nu fortiden til*"³⁸.

Anvendelsen af kunstig intelligens i retssystemerne indebærer imidlertid også risici for de grundlæggende rettigheder, og disse risici skal afbødes. AI-værktøjer bør kun støtte og aldrig erstatte dommerne i deres beslutningstagning³⁹. Forordningen om kunstig intelligens⁴⁰ kategoriserer visse anvendelser af kunstig intelligens som højrisikoanvendelser. Som udgangspunkt anses AI-systemer, der er beregnet til at blive anvendt af en retlig myndighed til at bistå den med at undersøge og fortolke faktiske omstændigheder og loven samt anvende loven på konkrete faktiske omstændigheder, for højrisikosystemer. Derfor gælder der strenge krav. AI-systemer, der er beregnet til administrative aktiviteter, som ikke påvirker den faktiske beslutningstagning i individuelle sager, såsom pseudonymisering af retsafgørelser, dokumenter eller data, betragtes ikke som højrisikosystemer. De er ikke desto mindre underlagt krav om gennemsigtighed.

For at støtte en sikker gennemførelse af kunstig intelligens i retssystemerne opfordrede Rådet Kommissionen til at undersøge potentialet ved kunstig intelligens på det retlige område og bistå medlemsstaterne med at gennemføre forordningen om kunstig intelligens⁴¹. Kommissionen er

³⁴ Ved "massesager" forstås flere retssager anlagt af individuelle sagsøgere vedrørende samme eller lignende praksis. IT-værktøjer kan også være relevante i andre retssager vedrørende masseskade, såsom gruppesøgsmål i henhold til [direktiv \(EU\) 2020/1828 om gruppesøgsmål](#).

³⁵ "Dieselgate" er navnet på en skandale, der blev afsløret i 2015 og vedrører biler, som var blevet solgt med en særlig software i dieselmotorerne, der kunne registrere, når bilen blev testet, og ændre ydeevnen tilsvarende for at forbedre resultaterne. Det førte til tusindvis af retssager og appeller.

³⁶ J. Spoenle, [OLGA – der KI-Assistent für Dieselverfahren](#).

³⁷ Landtag von Baden-Württemberg, [Drucksache 17/5658](#), s. 4.

³⁸ Landtag von Baden-Württemberg, [Drucksache 17/5658](#), s. 4.

³⁹ Betragtning 61 til [forordningen om kunstig intelligens](#).

⁴⁰ [Forordning \(EU\) 2024/1689](#) om harmoniserede regler for kunstig intelligens (forordningen om kunstig intelligens).

⁴¹ Rådets konklusioner fra december 2024 om anvendelse af kunstig intelligens på det retlige område ([16593/24](#)), punkt 21.

fast besluttet på at støtte medlemsstaterne på deres rejse med gennemførelsen af kunstig intelligens. Det første skridt var at vedtage vejledningen om forbudte AI-praksisser i februar 2025⁴². Næste skridt vil være at færdiggøre den generelle vejledning om højrisiko-AI-systemer i henhold til forordningen om kunstig intelligens, som efter planen skal offentliggøres i februar 2026. Brugen af højrisiko-AI-værktøjer i retssystemerne er afgørende og vil bidrage til udformningen af disse retningslinjer. Med DigitalJustice@2030 foreslås det desuden at undersøge, om medlemsstaterne har behov for yderligere støtte til at anvende AI-værktøjer effektivt i retssystemerne, og om der er behov for en koordineret tilgang på EU-plan.

Medlemsstaterne er opsatte på at anvende AI-systemer i retsvæsenet for at forbedre effektiviteten og reducere efterslæb⁴³. Flere foranstaltninger til støtte for anvendelsen af kunstig intelligens i retssystemerne er beskrevet i DigitalJustice@2030. IT-værktøjskassen er udformet for at lette og fremskynde udbredelsen af AI-værktøjer (foranstaltning 3). Der er EU-finansiering til rådighed for projekter vedrørende anvendelsen af kunstig intelligens i retssystemer (foranstaltning 11 og 12), og udbredelsen af kunstig intelligens vil blive overvåget gennem kortlægning af IT-værktøjer (foranstaltning 1). Kommissionen planlægger at støtte de nationale myndigheder yderligere ved at drøfte og hjælpe dem med deres beslutninger om, hvorvidt og til hvilket formål de bør anvende AI-værktøjer, samt hvordan dette kan gøres på en måde, der øger effektiviteten som planlagt – eventuelt med særlige retningslinjer⁴⁴.

På EU-plan overvejer agenturer og organer på området retlige og indre anliggender at anvende kunstig intelligens i deres operationelle arbejde og kan være ved at afprøve nye AI-værktøjer. Kommissionen vil overvåge udviklingen på dette felt.

Foranstaltning 4: Kommissionen vil se nærmere på anvendelsen af højrisiko-AI-systemer i retsvæsenet, navnlig ved senest i februar 2026 at fastlægge relevante retningslinjer i henhold til forordningen om kunstig intelligens med input fra retsvæsenet.

Foranstaltning 5: Kommissionen vil sammen med medlemsstaterne og andre relevante interessenter identificere områder, hvor EU kan støtte dem i deres anvendelse af kunstig intelligens i retsvæsenet, eventuelt med særlige retningslinjer for, hvorvidt, til hvilket formål og hvordan de kan anvende AI-værktøjer.

4. Europæisk retligt dataområde

Enkeltpersoner og fagfolk inden for mange områder har et væld af oplysninger lige ved hånden. Dette er ikke tilfældet for retslige dokumenter og data, som ofte ikke er tilgængelige online, hvilket betyder, at der er mindre tilgængelighed og gennemsigtighed på dette område. I øjeblikket kan retslige onlinedata tilgås på forskellige måder, hvilket lettes og støttes af EU. Det europæiske retlige dataområde har til formål at samle alle disse data ét sted:

- EUR-Lex giver adgang til gældende EU-lovgivning på 24 sprog, EU-retspraksis, nationale gennemførelsesforanstaltninger samt til enkelte former for national retspraksis med søge- og analysefunktioner.
- N-Lex giver adgang til medlemsstaternes nationale lovgivningsdatabaser.

⁴² [C\(2025\)5052 final](#) – Kommissionens retningslinjer om forbudte former for praksis vedrørende kunstig intelligens i henhold til forordning (EU) 2024/1689 (AI-forordningen).

⁴³ Fra drøftelserne på ekspertmødet under det polske formandskab for Rådet for Den Europæiske Union i Warszawa "New Challenges of AI Development and e-Communication in the Field of Justice" (19.-20.5.2025).

⁴⁴ Konklusioner fra Europa-Kommissionen og det polske formandskab i den officielle rapport fra ekspertmødet under det polske formandskab for Rådet for Den Europæiske Union i Warszawa – "New Challenges of AI Development and e-Communication in the Field of Justice" (19.-20.5.2025), s. 39.

- e-justiceportalen indeholder oplysninger om retssystemer og om adgang til domstolsprøvelse i EU samt adgang til EU-retspraksis og national retspraksis.
- Flere medlemsstater driver deres egne platforme.

Der er mange fordele ved at have let adgang til ajourført gældende lovgivning og retspraksis, ikke kun på EU-plan, men også i alle medlemsstater. Forestil dig en polsk dommer, der skal anvende italiensk ret, når der skal træffes afgørelse i en tvist mellem et polsk selskab og et italiensk selskab. Kontrakten mellem de to selskaber indeholder en lovvalgsklausul, der præciserer, at italiensk ret finder anvendelse⁴⁵. Da den polske virksomhed har indbragt sagen for en polsk domstol⁴⁶, vil den polske dommer træffe afgørelse om tvisten på grundlag af italiensk ret og skal have adgang til al relevant italiensk lovgivning og retspraksis. Hvis dette ikke er tilgængelig online, er det endnu vanskeligere for retsvæsenets aktører i grænseoverskridende sager at finde, forstå, fortolke og anvende udenlandsk ret på en verserende sag⁴⁷. Dette kan føre til betydelige forsinkelser med en negativ indvirkning på retshåndhævelsen og underminere den økonomiske vækst og konkurrenceevnen. Det er vanskeligt nok for retsvæsenets aktører at anvende udenlandske love, som de ikke er blevet uddannet i, uden også at skulle kæmpe for at finde de nødvendige dokumenter.

Ud over at hjælpe retsvæsenets aktører i grænseoverskridende sager bidrager større gennemsigtighed også til at øge offentlighedens tillid og tryghed til retssystemet. Adgang til oplysninger om lovgivning, retspraksis og den retlige fortolkning af lovbestemmelser er vigtig for udøvelsen af retten til adgang til klage og domstolsprøvelse⁴⁸.

Det er derfor, at der på grundlag af den europæiske datastrategi fra 2020⁴⁹ blev etableret et europæisk retligt dataområde for at udnytte værdien af data til at skabe større fordele for EU's økonomi og samfund. Målet er at levere let tilgængelige, genanvendelige og søgbare data om lovgivning og retspraksis i hele EU. Det europæiske retlige dataområde stiller ikke kun data til rådighed for at hjælpe retsvæsenets aktører i deres arbejde. Det vil også gradvist give adgang til retslige data, der er egnede til træning af AI-systemer, og dermed støtte juridiske teknologivirksomheder i at udvikle innovative AI-værktøjer, der er tilpasset retsområdet. En del af nøglen til velfungerende AI-værktøjer er kvaliteten af træningsdataene. Det er her, det europæiske retlige dataområde kan bidrage til innovation, dvs. ved at åbne op for adgang til downloadbart, relevant juridisk indhold af høj kvalitet i store mængder. De omhyggeligt udvalgte data vedrørende EU's juridiske dokumenter, der er tilgængelige i EUR-Lex, er kernen i dette arbejde.

Fælles standarder er afgørende for at få det europæiske retlige dataområde til at fungere og for at sikre interoperabilitet mellem juridiske og retslige data, navnlig den europæiske lovgivningsidentifikator (ELI)⁵⁰ og den europæiske retspraksisidentifikator (ECLI)⁵¹. Adgang til lovgivning og retspraksis kræver, at alle relevante dokumenter er korrekt identificeret,

⁴⁵ I overensstemmelse med artikel 3 i [forordning \(EF\) nr. 593/2008](#) om lovvalgsregler for kontraktlige forpligtelser (Rom I).

⁴⁶ Den polske rets kompetence fastlægges i overensstemmelse med artikel 7, stk. 1, litra a), i [forordning \(EU\) nr. 1215/2012](#) (Bruxelles Ia-forordningen).

⁴⁷ Hvis oplysningerne ikke kan findes, vil dommeren være nødt til at fremsætte en officiel anmodning om oplysninger i henhold til artikel 4 i [den europæiske konvention om oplysninger om fremmed ret](#) (1968, CETS 062), hvilket tager betydeligt længere tid, end hvis lovgivning og retspraksis var tilgængelig online.

⁴⁸ CEPEJ-retningslinjer for online offentliggørelse af retsafgørelser ([CEPEJ \(2024\)9](#)), 18.11.2024, s. 4.

⁴⁹ En europæisk strategi for data ([COM/2020/66](#)), afsnit 5.D.

⁵⁰ Hvad er [ELI](#)?

⁵¹ Hvad er [ECLI](#)?

maskinlæsbare og søgbare online. Det er derfor afgørende at sikre, at ELI og ECLI gennemføres så hurtigt som muligt af alle medlemsstater⁵². ELI-standarden anvendes nu af 19 medlemsstater, hvoraf syv har vedtaget ELI siden 2024. ECLI er delvist blevet gennemført i 21 medlemsstater, i de fleste tilfælde kun af et begrænset antal domstole. 17 af de medlemsstater, der har vedtaget ECLI-standarden, er forbundet til ECLI-søgemaskinen på den europæiske e-justiceportal.

Selv om arbejdet med N-Lex og e-justiceportalen samt de tilhørende søgemaskiner for lovgivning og retspraksis fortsætter, bør foranstaltningerne i DigitalJustice@2030 i sidste ende føre til, at alle retsvæsenets aktører, enkeltpersoner og juridiske teknologivirksomheder har let tilgængelige, genanvendelige og søgbare retslige data. Kommissionen er fast besluttet på fuldt ud at implementere ELI og ECLI og støtter medlemsstaterne på forskellige måder. EU-finansiering under instrumentet for teknisk støtte og yderligere teknisk bistand under den fremtidige FFR kan anvendes til at implementere ELI og ECLI.

I strategien for dataunionen⁵³ meddelte Kommissionen, at den vil foreslå at udvide listen over datasæt af høj værdi i 2026⁵⁴ til også at omfatte retslige data med forbedret kvalitet og tilgængelighed. Datasæt af høj værdi skal stilles frit til rådighed i maskinlæsbare formater og via en standardiseret applikationsprogrammeringsgrænseflade. Hvor det er relevant, bør datasæt af høj værdi være tilgængelige som massedownload. En udvidelse af listen over datasæt af høj værdi vil gøre flere data tilgængelige for SMV'er, startups og AI-udviklere ved at mindske hindringerne for dataadgang.

Foranstaltning 6: Kommissionen og EU's Publikationskontor vil støtte en fuldstændig indførelse af ELI og ECLI. Hvad angår ECLI, skal det sikres, at al retspraksis i alle medlemsstater senest i 2030 tildeles en ECLI og let kan findes i ECLI-søgemaskinen på den europæiske e-justiceportal. Det første skridt vil være at tildele en ECLI til alle nye retsafgørelser ved alle domstole. Det andet skridt vil være at integrere al eksisterende retspraksis. Hvad angår ELI, skal det sikres, at hver enkelt retsakt i alle medlemsstater senest i 2030 tildeles en ELI, som let kan findes i ELI-søgemaskinen.

Foranstaltning 7: Kommissionen og EU's Publikationskontor vil støtte udviklingen af juridiske teknologiapplikationer, herunder AI-værktøjer til retsvæsenet, ved at forbedre tilgængeligheden og genanvendeligheden af juridiske og retslige data (herunder retspraksis og lovgivning).

5. Videokonferencer

Covid-19-pandemien tvang store dele af arbejdsstyrken (herunder retsvæsenet) til at tilpasse sig den nye situation: Brugen af videokonferencer blev i mange tilfælde en holdbar løsning for at sikre kontinuiteten i retsplejen. Selv om videokonferencer i 2020 allerede var reguleret og anvendt i nogle tilfælde af EU's grænseoverskridende samarbejde i civil- og strafferetlige sager⁵⁵, manglede der et retsgrundlag for mange andre grænseoverskridende procedurer.

⁵² I Kommissionens meddelelse fra 2020 ([COM\(2020\) 710 final](#)) – "Digitalisering af retsvæsenet i Den Europæiske Union. En værktøjskasse fuld af muligheder" blev betydningen af tilgængeligheden af retslige data allerede understreget (afsnit 3.4.).

⁵³ COM(2025) 835 – Kommissionens meddelelse om strategien for dataunionen – Frigørelse af data til kunstig intelligens, s. 10.

⁵⁴ Artikel 13 og 14 i direktivet om åbne data ([direktiv \(EU\) 2019/1024](#) om åbne data og videreanvendelse af den offentlige sektors informationer (omarbejdning)).

⁵⁵ Navnlig [direktiv 2014/41/EU](#) om den europæiske efterforskningskendelse i straffesager, artikel 10 i konventionen om gensidig retshjælp i straffesager mellem EU's medlemsstater ([42000A0712\(01\)](#)),

Digitaliseringsforordningen har delvist lukket dette hul og udgør nu et retsgrundlag for afholdelse af retsmøder via videokonference i forbindelse med grænseoverskridende retssager på det civil- og handelsretlige område samt for retlige samarbejdsprocedurer i straffesager.

I henhold til EU-retten kan vidner, eksperter, mistænkte og tiltalte samt ofre for kriminalitet afhøres via videokonference for at indsamle bevismateriale, hvis de befinder sig i en anden medlemsstat⁵⁶. For ofre for kriminalitet foreslår Kommissionen også at medtage en bestemmelse i direktivet om ofres rettigheder om brug af videokonference for at lette fjerndeltagelse i straffesager for ofre, der har bopæl i udlandet. Dette forslag er stadig under forhandling. Der findes i øjeblikket ingen regler på EU-plan for en mistænks eller tiltalts fjerndeltagelse i retsmøder i straffesager verserende i en anden medlemsstat til andre formål end indsamling af bevismateriale. Denne situation fører ofte til betydelige rejseomkostninger for en mistænkt eller tiltalt og kan udgøre praktiske udfordringer, navnlig for sårbare personer. Det kan også føre til, at retssager gennemføres in absentia eller kræve anvendelse af meget indgribende tvangsforanstaltninger såsom en europæisk arrestordre for at sikre, at den mistænkte eller tiltalte deltager i retssagen.

Disse overvejelser blev anerkendt i den seneste evaluering af gennemførelsen af den europæiske efterforskningskendelse⁵⁷, som opfordrer Kommissionen til at finde en løsning på EU-plan, der gør det muligt for tiltalte at deltage i retssager fra en anden medlemsstat via videokonference. Kommissionen søger at afhjælpe denne mangel for at muliggøre fjerndeltagelse i retsmøder i straffesager for en mistænkt eller tiltalt fra en anden medlemsstat via videokonference. Med hensyn til ofre for kriminalitet vil Kommissionen ligeledes vurdere, hvordan fjerndeltagelse bør håndteres, under hensyntagen til resultatet af forhandlingerne om revisionen af direktivet om ofres rettigheder.

Der er visse praktiske udfordringer, der skal løses for at sikre, at fjernafhøringer via videokonference forløber gnidningsløst. Medlemsstaterne anvender f.eks. ofte forskellige videokonferenceplatforme, hvilket ikke er et problem i sig selv, men det kan blive en hindring, når der gennemføres grænseoverskridende fjernafhøring, da forskellige software- og hardwareløsninger ikke altid er interoperable. Dette er vigtigt, når der afholdes en videokonference mellem to judicielle myndigheder i forskellige medlemsstater, f.eks. med henblik på bevisoptagelse i civile sager⁵⁸ og under retsmøder i straffesager.

Selv om der allerede findes løsninger på dette problem med interoperabilitet, såsom add-ons, plug-ins og tredjepartsapplikationer, gør disse løsninger ofte forbindelsen ustabil og giver anledning til bekymring om databeskyttelse og privatliv. Der findes i øjeblikket ingen EU-dækkende videokonferenceløsning til grænseoverskridende retssager i retlige anliggender. Hver medlemsstat anvender enten standardprodukter eller værktøjer, de selv har udviklet. Dette kan være tilstrækkeligt til nationale høringer, men for grænseoverskridende høringer gør manglende interoperabilitet det vanskeligt, hvis ikke umuligt, at gennemføre fjernhøringer. Det vil derfor være nødvendigt at finde en løsning på interoperabilitetsudfordringerne. Derfor vil

[direktiv 2012/29/EU](#) om ofres rettigheder, og [Rådets forordning \(EF\) nr. 1206/2001](#) om samarbejde mellem medlemsstaternes retter om bevisoptagelse på det civil- og handelsretlige område.

⁵⁶ I overensstemmelse med [direktiv 2014/41/EU](#) af 3. april 2014 om den europæiske efterforskningskendelse i straffesager, EU-konventionen om gensidig retshjælp i straffesager ([42000A0712\(01\)](#)) og [direktiv 2012/29/EU](#) om ofres rettigheder.

⁵⁷ Endelig rapport om tiende runde af gensidige evalueringer af gennemførelsen af den europæiske efterforskningskendelse (EIO'en), [15834/1/24](#), Bruxelles, den 10.12.2024.

⁵⁸ I henhold til [forordning \(EU\) 2020/1783](#) om samarbejde mellem medlemsstaternes retter om bevisoptagelse på det civil- og handelsretlige område (bevisoptagelse) (omarbejdning).

Kommissionen analysere forskellige muligheder for at overvinde hindringer for interoperabilitet⁵⁹.

Desuden vil Kommissionen støtte medlemsstaterne ved at stille et sæt frivillige fælles tekniske krav til videokonferencer til rådighed. Disse vil f.eks. omfatte krav til, hvordan videokonferencer gennemføres, og hvordan videokonferencesoftware, der allerede er i brug, videreudvikles. Disse krav vil blive tilpasset til brug på retsområdet og vil udgøre et solidt grundlag for at sikre god lyd- og billedkvalitet i realtid med henblik på sikker og fortrolig videokonference under retssager. Medlemsstaterne kan f.eks. anvende disse krav, når de gennemfører indkøbs- eller videreudviklingsprocedurer, og spare omkostningerne ved selv at opstille sådanne krav. Disse frivillige tekniske krav har til formål at fremme interoperabilitet. De vil være tilgængelige via portalen for et interoperabelt Europa.

Foranstaltning 8: Kommissionen vil inden udgangen af 2027 anbefale frivillige, fælles tekniske krav til videokonferencer for hele Europa.

Foranstaltning 9: I forbindelse med revisionen af direktivet om den europæiske efterforskningskendelse vil Kommissionen søge at muliggøre fjerndeltagelse i strafferetlige retsmøder for mistænkte eller tiltalte fra en anden medlemsstat via videokonference, herunder de nødvendige retssikkerhedsgarantier. Kommissionen vil også vurdere det tilsvarende behov for at medtage regler, der kan lette fjerndeltagelse af ofre for kriminalitet samt de nødvendige garantier, under hensyntagen til resultatet af forhandlingerne om revisionen af direktivet om ofres rettigheder.

Foranstaltning 10: Kommissionen vil inden udgangen af 2027 undersøge gennemførligheden og vurdere omkostninger og fordele ved forskellige muligheder for at overvinde interoperabilitetsproblemer i forbindelse med grænseoverskridende videokonferencer i retssager.

6. Finansiering

Digitalisering af de nationale retssystemer er en investering, der har til formål at opnå et mere effektivt retsvæsen. Denne investering vil gradvist blive udlignet og i sidste ende spare ressourcer. F.eks. har udrulningen af videokonferencer i retssale i Tjekkiet været vellykket. I 2024 blev der i gennemsnit afholdt 12 300 retsmøder via videokonference. Udrulningen af udstyr og relateret software i retssale har kostet ca. 8 mio. EUR med støtte fra EU-finansiering inden for rammerne af genopretnings- og resiliensfaciliteten⁶⁰. Med videokonferencer har de tjekkiske retsmyndigheder i dag kunnet spare mere end 2,2 mio. EUR om året i transport- og sikkerhedskorteomkostninger, vidnegodtgørelse og rejsegodtgørelser til vidner – og disse besparelser vil fortsætte⁶¹.

Investering i digitalisering vil også bidrage til øget produktivitet. I sidste ende har sådanne investeringer til formål at øge effektiviteten af de nationale retssystemer, hvilket vil have en positiv indvirkning på den økonomiske vækst. Nogle dele af denne DigitalJustice@2030-

⁵⁹ Valg, der træffes i forbindelse med IT-udvikling og udbudsstrategien vedrørende IT, skal forhåndsgodkendes af Europa-Kommissionens Råd for Informationsteknologi og Cybersikkerhed.

⁶⁰ Forordning (EU) 2021/241 om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten.

⁶¹ Bidrag fra P. Sezemský, direktør for e-justice-afdelingen i Justitsministeriet i Den Tjekkiske Republik i den officielle rapport fra ekspertmødet under det polske formandskab for Rådet for Den Europæiske Union i Warszawa – Nye udfordringer i forbindelse med udvikling af kunstig intelligens og e-kommunikation på det retlige område (19.-20.5.2025), s. 15 og 16.

strategi, f.eks. tilskyndelse til genbrug af IT-værktøjer, vil skabe besparelser for de nationale budgetter, samtidig med at interoperabiliteten mellem de nationale retssystemer forbedres.

I lyset af disse overvejelser opfordrede Rådet Kommissionen til at fremme tilstrækkelig finansiering til udvikling og anvendelse af kunstig intelligens i retsvæsenet⁶². I Rådets strategi for e-justice for 2024-2028⁶³ understreges det, at medlemsstaterne bør kunne søge finansiering gennem de forskellige finansielle instrumenter i FFR. Derfor bør adgangen til finansiering lettes på EU-plan.

EU støtter allerede medlemsstaterne i deres bestræbelser på at gøre deres retssystemer mere effektive gennem flere finansieringsinstrumenter, der forfølger forskellige mål:

- Programmet for retlige anliggender støtter udviklingen af grænseoverskridende digitaliseringsprojekter, men har et begrænset budget. Det har i øjeblikket særligt fokus på at hjælpe medlemsstaterne med at gennemføre digitaliseringsforordningen⁶⁴.
- Genopretnings- og resiliensfaciliteten støtter de reformer og investeringer, som medlemsstaterne har iværksat for at gøre deres økonomier og samfund mere bæredygtige, modstandsdygtige og bedre forberedte på udfordringerne og mulighederne i forbindelse med den grønne og den digitale omstilling. Flere af foranstaltningerne i genopretnings- og resiliensplanerne har til formål at fremme digitaliseringen af medlemsstaternes retssystemer. Omkring halvdelen af medlemsstaterne⁶⁵ har medtaget sådanne reformer og investeringer i deres genopretnings- og resiliensplaner. Projekterne omfatter f.eks. videokonferencer, indførelse af digitale lydoptagelser af retssager, forbedring af sagsbehandlingen og digitalisering af civil- og strafferetlige sager.
- Programmet for et digitalt Europa støtter Kommissionens arbejde med digitaliseringen af EU's grænseoverskridende retlige samarbejde, især i forbindelse med digitaliseringsforordningen. Det støtter også udbredelsen af ELI i medlemsstaterne. Det anvendes til at tilbyde ekspertrådgivning og workshops samt til at støtte medlemsstaternes tilslutning til den ELI-baserede søgning på N-Lex.
- Instrumentet for teknisk støtte støtter medlemsstaterne ved at yde skræddersyet teknisk ekspertise. Det kan anvendes til at støtte projekter vedrørende digitalisering af nationale retssystemer, såsom offentliggørelse af retspraksis, yderligere udbredelse af ECLI, automatiseret behandling ved hjælp af kunstig intelligens og videokonferencer. En vigtig begrænsning er dog, at det ikke kan bruges til at finansiere egentligt IT-udviklingsarbejde eller indkøb af software og hardware⁶⁶. Projekter under instrumentet for teknisk støtte bør skabe en klar EU-merværdi, der giver mulighed for genbrug af resultater, der er opnået i andre medlemsstater.

⁶² Rådets konklusioner fra december 2024 om anvendelse af kunstig intelligens på det retlige område ([16593/24](#)), punkt 22.

⁶³ Rådets strategi for e-justice 2024-2028 ([C/2025/437](#)), punkt 24.

⁶⁴ Arbejdsprogrammet for 2023-2025 under programmet for retlige anliggender, s. 23, samt det fremtidige arbejdsprogram for 2026-2027 under programmet for retlige anliggender.

⁶⁵ BE, BG, CY, CZ, EL, ES, HR, HU, IT, MT, NL, PT, RO, SI og SK.

⁶⁶ Som fremhævet i Europa-Kommissionens og det polske formandskabs konklusioner i den officielle rapport fra ekspertmødet under det polske formandskab for Rådet for Den Europæiske Union i Warszawa – "New Challenges of AI Development and e-Communication in the Field of Justice" (19.-20.5.2025), s. 39.

Under den næste FFR⁶⁷ er målet at gøre EU-budgettet enklere og mere fleksibelt. Dette vil gøre det muligt at tilpasse finansieringen til skiftende prioriteter og nye teknologiske udviklinger. Kommissionen har foreslået et ambitiøst, politikbaseret budget for perioden 2028 til 2034. I en situation med utilstrækkelige og ujævne fremskridt med hensyn til EU's digitale omstilling⁶⁸, vil budgettet yde støtte til digitaliseringen af retsvæsenet på nationalt plan og EU-plan baseret på to søjler:

- i. Digitaliserede retssystemer er mere effektive og modstandsdygtige, så medlemsstaterne kan bruge deres planer for nationalt og regionalt partnerskab⁶⁹ til at finansiere digitaliseringen af de nationale retssystemer. Midlerne kan også anvendes til at nå de mål, der er fastsat i politikprogrammet for det digitale årti, som har til formål at gøre alle centrale offentlige tjenester tilgængelige online senest i 2030⁷⁰. Sammenlignet med de nuværende finansieringsinstrumenter vil planerne for nationalt og regionalt partnerskab mindske den administrative byrde for de nationale og regionale retslige myndigheder⁷¹. Nationale mål for digitalisering af de nationale retssystemer kan baseres på dataindsamlingen under foranstaltning 1.
- ii. Forslaget til et nyt program for retlige anliggender har til formål at bidrage til udviklingen af et effektivt, inklusivt og modstandsdygtigt europæisk retsområde og vil støtte digitaliseringen af retsvæsenet på EU-plan⁷². Det øgede fokus på digitalisering under programmets generelle og specifikke mål⁷³ har til formål at sikre en mere strategisk og konsekvent tilgang til alle spørgsmål og udfordringer i forbindelse med digitaliseringen af retssystemerne. Der er foreslået en betydelig forhøjelse af budgettet. Det foreslåede program vil fortsat støtte vedligeholdelsen af eksisterende IT-værktøjer eller -platforme og oprettelsen af nye, der er nødvendige for instrumenter til retligt samarbejde⁷⁴, herunder hjælpe medlemsstaterne med at gennemføre gennemførelsesretsakter i henhold til digitaliseringsforordningen.

Foranstaltning 11: Kommissionen foreslår at fortsætte finansieringen af projekter og indsatser på EU- og medlemsstatsplan inden for rammerne af den næste FFR gennem det foreslåede program for retlige anliggender.

⁶⁷ [COM\(2025\) 570 final](#) – Kommissionens meddelelse om et dynamisk EU-budget for fremtidens prioriteter – Flerårig finansiell ramme 2028-2034, s. 2.

⁶⁸ [COM\(2025\) 565 final](#) – Forslag til forordning om oprettelse af Den Europæiske Fond for Økonomisk, Social og Territorial Samhørighed, Landbrug, Landdistrikter, Fiskeri, det Maritime Område, Velstand og Sikkerhed for perioden 2028-2034, betragtning 7.

⁶⁹ [COM\(2025\) 565 final](#) – Forslag til forordning om oprettelse af Den Europæiske Fond for Økonomisk, Social og Territorial Samhørighed, Landbrug, Landdistrikter, Fiskeri, det Maritime Område, Velstand og Sikkerhed for perioden 2028-2034, betragtning 20 og artikel 3, stk. 1, litra e), nr. ii) og iii).

⁷⁰ [COM\(2025\) 565 final](#) – Forslag til forordning om oprettelse af Den Europæiske Fond for Økonomisk, Social og Territorial Samhørighed, Landbrug, Landdistrikter, Fiskeri, det Maritime Område, Velstand og Sikkerhed for perioden 2028-2034, artikel 3, stk. 1, litra a), nr. iv).

⁷¹ [COM\(2025\) 570 final](#) – Kommissionens meddelelse om et dynamisk EU-budget for fremtidens prioriteter – Flerårig finansiell ramme 2028-2034, s. 24.

⁷² [COM\(2025\) 570 final](#) – Kommissionens meddelelse: Et dynamisk EU-budget for fremtidens prioriteter – Flerårig finansiell ramme 2028-2034, s. 18.

⁷³ [COM\(2025\) 463 final](#) – Forslag til forordning om oprettelse af programmet for retlige anliggender for perioden 2028-2034, begrundelsen, s. 10, betragtning 2 og 18 samt artikel 3.

⁷⁴ [COM\(2025\) 463 final](#) – Forslag til forordning om oprettelse af programmet for retlige anliggender for perioden 2028-2034, begrundelse, betragtning 10.

Foranstaltning 12: Kommissionen påtænker at støtte digitaliseringen af de nationale retssystemer inden for rammerne af den næste FFR gennem de foreslåede planer for nationalt og regionalt partnerskab.

7. Yderligere digitalisering af grænseoverskridende sager på det civil- og handelsretlige område

Selv efter den fuldstændige gennemførelse af digitaliseringsforordningen vil det stadig ikke være muligt udelukkende at gennemføre grænseoverskridende retslige procedurer digitalt, f.eks. en retssag fra start til slut. Digitaliseringsforordningen indeholder ikke bestemmelser om digitalisering af kommunikation for alle proceduremæssige trin i alle grænseoverskridende retslige procedurer eller for indledning af alle typer retssager. Hvis den internationale kompetence for retten f.eks. er fastslået⁷⁵, kan parterne i sagen i visse tilfælde kommunikere elektronisk med den pågældende ret⁷⁶, men de vil ikke kunne anmode om en fjernhøring eller fremlægge skriftligt bevismateriale gennem det europæiske elektroniske adgangspunkt. Det vil heller ikke være muligt for en virksomhed digitalt at inddrive en anfægtet gæld fra en anden virksomhed ved domstolene, hvis kravets værdi overstiger 5 000 EUR, da det europæiske elektroniske adgangspunkt ikke kan anvendes til dette formål, og eksisterende nationale IT-systemer giver muligvis ikke adgang til ikkefastboende.

Det vil gøre retsvæsenet mere effektivt at stille digitale værktøjer til rådighed for enkeltpersoner og virksomheder, så de kan indgive krav eller følge og gå videre med retssager, indtil dommen er blevet afsagt. Det vil også spare tid og penge for virksomheder og enkeltpersoner i grænseoverskridende civil- og handelsretlige retssager.

Værktøjet til fuld digitalisering af grænseoverskridende retslige procedurer kunne være en udvidelse af det europæiske elektroniske adgangspunkt til alle civil- og handelsretlige sager med grænseoverskridende virkninger. Det europæiske elektroniske adgangspunkt vil være operationelt fra 2028 og kan omdannes til et enkelt adgangspunkt, hvor enkeltpersoner og virksomheder kan indlede og deltage i grænseoverskridende civile procedurer. Arbejdet med at forberede Kommissionens omfattende evaluering af digitaliseringsforordningen⁷⁷ vil være en lejlighed til at vurdere det europæiske elektroniske adgangspunkts funktion og de fremskridt, der er gjort med digitaliseringen af retssystemerne i medlemsstaterne, samt til at identificere mulige mangler og svagheder.

I løbet af de kommende år agter Kommissionen som forberedelse til evalueringen at gennemføre en undersøgelse, der analyserer virkningerne af den yderligere digitalisering af grænseoverskridende sager på det civil- og handelsretlige område. Denne analyse kan indgå i evalueringen samt i fælles overvejelser om fremtiden for civil- og handelsretlige retssager sammen med medlemsstaterne, Europa-Parlamentet og interessenter fra retsvæsenet.

Den digitale identitetstegnebog, der er oprettet under den europæiske ramme for digital identitet⁷⁸, bør lette onlineadgangen til retssager. Den vil give alle EU-borgere eller personer med bopæl i EU en elektronisk identitet, der gør det muligt for dem at identificere sig sikkert og underskrive elektroniske dokumenter ved hjælp af en kvalificeret elektronisk signatur. Desuden bør de europæiske digitale identitetstegnebøger anvendes til udveksling af elektroniske dokumenter. Med udgangspunkt i den europæiske ramme for digital identitet vil

⁷⁵ I overensstemmelse med [forordning \(EU\) nr. 1215/2012](#) om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (omarbejdning).

⁷⁶ F.eks. i sager om anerkendelse, en afgørelse om eksigibilitet eller afslag på anerkendelse eller ved elektronisk anmodning om attester i henhold til [forordning \(EU\) nr. 1215/2012](#).

⁷⁷ Offentliggøres senest i 2033.

⁷⁸ [Forordning \(EU\) 2024/1183](#) for så vidt angår fastlæggelse af den europæiske ramme for digital identitet.

disse europæiske erhvervstegneboer skabe en digital identitet for erhvervsdrivende og offentlige myndigheder, der gør det muligt at identificere og autentificere dem, modtage og lagre officielle meddelelser samt dele verificerede oplysninger.

Foranstaltning 13: Kommissionen vil inden udgangen af 2028 analysere virkningerne af en mulig yderligere digitalisering af grænseoverskridende retssager på det civil- og handelsretlige område ud over digitaliseringsforordningens anvendelsesområde.

Foranstaltning 14: Kommissionen vil udvikle det europæiske elektroniske adgangspunkt, så det senere kan udvides til at omfatte alle civil- og handelsretlige sager med grænseoverskridende virkninger.

8. Konklusion

Foranstaltningerne i DigitalJustice@2030 har til formål at skabe betingelserne for at styrke digital retfærdighed i EU inden 2030. Det er også vigtigt at tænke længere frem end 2030, fordi den næste FFR har til formål at fastlægge kursen for de finansieringsmuligheder, der er nødvendige for at digitalisere de nationale retssystemer. På mellemlang til lang sigt bør foranstaltningerne og fondene støtte medlemsstaterne ved at give dem værktøjer og infrastruktur til at digitalisere deres nationale retssystemer, så de kan høste fordelene ved mere effektive retssystemer, herunder fordelene ved at fremme økonomisk vækst.

Disse foranstaltninger vil blive gennemført i løbende dialog og tæt samarbejde med medlemsstaterne og, hvor det er nødvendigt, med andre interessenter i relevante fora. Dette samarbejde vil være afgørende. DigitalJustice@2030 fokuserer næsten udelukkende på ikke-lovgivningsmæssige foranstaltninger, som kun kan lykkes, hvis der er et vedvarende samarbejde mellem medlemsstaterne og Kommissionen. Gennemførelsen af denne strategi afhænger af medlemsstaternes frivillige, aktive og vedvarende deltagelse.

Med en omfattende digitalisering vil det ikke længere have betydning, hvor brugerne bor, da alle medlemsstater vil have et digitalt retssystem, og adgangen til domstolene via digitale værktøjer vil være universel. Hver medlemsstat bør tilstræbe at have ét indgangspunkt, der forbinder alle domstole. Dette bør gøre det muligt for enhver at komme i kontakt med domstolene, deltage i retsmøder og indlede og fremme retlige procedurer overalt og til enhver tid, hvilket dermed reducerer omkostningerne ved retssystemet.

Som følge af DigitalJustice@2030 vil medlemsstaterne kunne lære og drage fordel af de erfaringer, som andre lande, der udvikler og anvender digitale værktøjer og digital infrastruktur, har indhøstet. I stedet for at hver enkelt medlemsstat individuelt udvikler IT-værktøjer til brug i sit retssystem, vil den kunne vælge værktøjer, der allerede har vist sig at være værdifulde til at udføre opgaver, der er fælles for alle retssystemer.

Anvendelsen af AI-værktøjer i retssystemerne bør fremmes for at opnå effektivitetsgevinster, hjælpe med at nedbringe efterslæbet af sager ved domstolene og lette de nationale retssystemers pressede budgetter.

Senest i 2030 bør alle retslige aktører have nem onlineadgang til al lovgivning og retspraksis. Juridiske teknologivirksomheder bør også have nem adgang til tilstrækkelige retsdata, hvilket er afgørende for at udvikle og træne AI-værktøjer, der er tilpasset brug i retssystemerne.

Overvågningen af DigitalJustice@2030's resultater vil hovedsagelig ske gennem EU's årlige resultattavle for retlige anliggender, som indeholder et særligt kapitel om digitalisering af de nationale retssystemer.